

Originalas nebus siunčiamas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,
faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, <http://www.sam.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472

Vidaus reikalų ministerijai

2018-11-29 Nr. (1.1.5-141)10-8401
I 2018-11-20 Nr. S-4024

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO

Vykdydami Vyriausybės kanclerio 2018 m. lapkričio 20 d. pavedimą Nr. S-4024 teikiame nuomonę dėl Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. VIII-840 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2644 (toliau – projektas).

Siūlytina projekto 1 straipsniu pildomoje Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo (toliau – įstatymas) 4 straipsnio 9¹ dalyje atsisakyti nuostatos „ir Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos (toliau – SODRA) sprendimu yra atleisti nuo privalomojo sveikatos draudimo įmokų Lietuvos Respublikoje mokėjimo“, kadangi Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatyme ir Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme nenumatyta Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigoms teisė priimti sprendimus atleisti asmenis nuo privalomojo sveikatos draudimo įmokų Lietuvos Respublikoje mokėjimo. Dvigubo apmokestinimo socialinio draudimo įmokomis draudimas yra nustatytas 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo ir 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 987/2009, kuris nustato reglamento (EB) Nr. 883/2004 įgyvendinimo tvarką.

Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo 6 str. 1 d. nustato, kad privalomuoju sveikatos draudimu yra draudžiami, be kita ko, Lietuvos Respublikos piliečiai ir užsieniečiai, nuolat gyvenantys Lietuvos Respublikoje, taip pat leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje turintys užsieniečiai (išskyrus asmenis, kuriems, vadovaujantis Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentais, turi būti taikomas Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymas), kurie dirba Lietuvos Respublikoje arba kurie dirbo Lietuvos Respublikoje ne trumpiau kaip 6 mėnesius ir yra įsiregistravę Užimtumo tarnyboje prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kaip bedarbiai, bei nepilnamečiai jų šeimos nariai. Šie asmenys pagal įstatymo 4 str. privalo deklaruoti gyvenamąją vietą bei išvykimą iš Lietuvos Respublikos.

Taigi gyvenamosios vietos deklaravimas yra susijęs su dalyvavimu Lietuvos privalomojo sveikatos draudimo sistemoje – deklaruojantys išvykimą gyventojai nuo išvykimo deklaravimo datos (arba nuo darbo santykių nutraukimo datos, jei išvykstantys vykdo apmokestinamąją veiklą Lietuvoje ir deklaruoja išvykimą į vieną iš Europos ekonominės erdvės valstybių) netenka draudžiamojo statuso ir kartu su juo netenka teisių į Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis kompensuojamas asmens sveikatos priežiūros paslaugas. Atitinkamai, grįžtantys į Lietuvą gyventi asmenys, kurie buvo deklaravę išvykimą, tampa privalomojo sveikatos draudimo sistemos dalyviais nuo gyvenamosios vietos deklaravimo datos, t. y. nuo šios datos tokiems asmenims atsiranda prievolė kiekvieną mėnesį mokėti privalomojo sveikatos draudimo įmokas.

Reikėtų pažymėti, kad Lietuvos piliečiai gali išlaikyti gyvenamąją vietą Lietuvoje faktiškai joje gyvendami ir tuo pačiu teisėtai dirbti ir būti draudžiami sveikatos draudimu kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje. Tuo atveju, jei, remiantis Įstatymo projekto 1 straipsnio 1 dalies nuostata, asmenys, kurie socialinio draudimo įmokas moka Europos Sąjungos valstybėse narėse, būtų laikomi galutinai išvykusiais iš Lietuvos vien pagal privalomojo sveikatos draudimo įmokų mokėjimo duomenis, neįvertinant šių asmenų faktinės gyvenamosios vietos ir jų pačių apsisprendimo (nes pareiga

deklaruoti gyvenamąją vietą, taip pat ir išvykimą iš Lietuvos ilgiau kaip 6 mėnesiams, nustatyta pačiam asmeniui) – tokie asmenys netektų draudžiamojo statuso ir negalėtų Lietuvoje gauti būtinosios medicinos pagalbos paslaugų, kurios teikiamos Lietuvos Respublikos, kitų valstybių piliečiams ir asmenims be pilietybės, nuolat gyvenantiems Lietuvoje, nepriklausomai nuo to, ar jie yra apdrausti privalomuoju sveikatos draudimu, ar ne.

Svarstyta projekto 1 str. 1 d. vietoje asmenų statuso „laikomi išvykusiais“ įteisinti statusą „laikiniai išvykę“ ar pan., kuris reikštų, kad asmuo faktiškai gyvena Lietuvoje, bet dirba ir moka mokesčius kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje. Tokio statuso buvimas būtų labai reikalingas bei naudingas informacinis duomenis mokesčius administruojančioms ir kitoms valstybės institucijoms (taip pat ir Valstybinei ligonių kasai prie Sveikatos apsaugos ministerijos), užtikrinančioms socialines garantijas gyventojams – informacija apie gyventojų laikiną išvykimą ir mokesčių mokėjimą kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje leistų išvengti piktnaudžiavimo skiriant įvairias socialines pašalpas, išmokas, taip pat teikiant socialines bei sveikatos priežiūros paslaugas valstybės biudžeto arba valstybinių fondų sąskaita.

Išvykimo iš Lietuvos fiksavimas (registravimas) nuo duomenų įrašymo į Lietuvos Respublikos gyventojų registrą dienos neleistų pasiekti aiškinamajame rašte nurodytų projekto tikslų ir uždavinių, be to, tokie duomenys būtų netikslūs. Dažniausiai gyventojai Valstybinei ligonių kasai prie sveikatos apsaugos ministerijos pateikia dokumentus su duomenimis apie socialinio draudimo įmokų mokėjimą kitoje Europos Sąjungos valstybėje tik tam, kad jiems būtų perskaiciuota privalomojo sveikatos draudimo įmokų mokėjimo skola. Remiantis projekto 1 straipsnio 1 dalies nuostata, asmenys, kuriems pagal jų pateiktus dokumentus neturėtų būti skaičiuojamos privalomojo sveikatos draudimo įmokos dėl to, kad jie teisėtai dirba kitoje Europos Sąjungos valstybėje, būtų laikomi išvykusiais nuo duomenų įrašymo į Lietuvos Respublikos gyventojų registrą dienos, nors faktiškai jie yra išvykę ir dirba svetur nuo mokesčių mokėjimo kitoje Europos Sąjungos valstybėje laikotarpio pradžios datos, nurodytos pateiktuose dokumentuose apie socialinio draudimo įmokų mokėjimą kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje. Tokiu būdu išvykimo deklaravimo data tampa asmens duomenų pateikimo data (duomenų įrašymo į Lietuvos Respublikos gyventojų registrą data), ir tai nėra tas pats, kas asmens išvykimo data, be to prieštarauja pamatinėms valstybės informacinių išteklių formavimo nuostatoms, nes valstybės registro duomenys turi būti tikslūs. Atsižvelgiant į tai, siūlome projekto 1 str. 1 d. nustatyti, kad asmenys laikomi laikinai išvykusiais iš Lietuvos nuo pateiktuose dokumentuose nurodytos socialinio draudimo įmokų mokėjimo kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje datos.

Remiantis projekto 1 straipsnio 2 dalimi, asmenys, kurie Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos yra pateikę fizinio asmens, galutinai išvykstančio iš Lietuvos, pajamų mokesčio deklaraciją, būtų laikomi išvykusiais iš Lietuvos nuo minėtoje deklaracijoje nurodytos išvykimo datos. Tokia nuostata leistų gyventojams savo noru „išstoti“ iš Lietuvos privalomojo sveikatos draudimo sistemos ir išvengti mokestinės privalomojo sveikatos draudimo įmokų mokėjimo prievolės atgaline data, nes fizinio asmens, galutinai išvykstančio iš Lietuvos, pajamų mokesčio deklaracijoje galima nurodyti bet kokią datą. Pažymėtina, kad deklaruoti išvykimą „atgaline data“ asmenys galėtų net nepateikę jokių dokumentų, patvirtinančių jų teisinį statusą. Be to, toks išvykimo deklaravimo būdas, jei jis būtų įteisintas, kelia riziką atgaline data iš privalomojo sveikatos draudimo sistemos išregistruoti asmenis, kurie gavo privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis kompensuojamas sveikatos priežiūros paslaugas tais laikotarpiais, kuriais privalomuoju sveikatos draudimu buvo apdrausti valstybės lėšomis. Atsižvelgiant į tai, siūlytina projektą tikslinti atsisakant 1 str. 2 d.

Viceministrė

Kristina Garuolienė

Aušrinė Storpirstienė, tel. (8 5) 219 3319, el. p. ausrine.storpirstiene@sam.lt

100 Atkurtai
Lietuvai

